

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” DIN SUCEAVA
Facultatea	LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE COMUNICĂRII
Departamentul	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI ȘTIINȚELE COMUNICĂRII
Domeniul de studii	LIMBĂ ȘI LITERATURĂ
Ciclul de studii	LICENȚĂ
Programul de studii	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – LIMBA ȘI LITERATURA FRANCEZĂ/GERMANĂ/ITALIANĂ/SPANIOLĂ; LIMBA ȘI LITERATURA ENGLEZĂ/ UCRAINEANĂ – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	ETNOLOGIE ȘI FOLCLOR					
Titularul activităților de curs	PROF. UNIV. DR. CLAUDIA COSTIN					
Titularul activităților de seminar	CONF. UNIV. DR. CĂLIN-HORIA BÂRLEANU					
Anul de studiu	I	Semestrul	1	Tipul de evaluare	COLOCVIU	
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară					DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă					DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

Număr de ore pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator/lucrări practice	-	Proiect	-
Totalul de ore din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator/lucrări practice	-	Proiect	-

Distribuția fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	15
Tutoriat	
Examinări	3
Alte activități:	

Total ore studiu individual	55
Total ore pe semestru	100
Numărul de credite	4

4. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a concursului	• Sală de curs dotată cu videoproiector	
Desfășurare aplicații	Seminar	• Sală dotată cu laptop și videoproiector

5. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP4: consultă surse de informare; CP7: conștientizează dimensiunea interculturală; CP12: gestionează dezvoltarea profesională personală; CP14: sintetizează fenomenele literare și cultura populară din perspectivă cultural-estetică.
Competențe transversale	CT1: se adaptează la schimbare.

6. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea gândirii critice obiective, a gustului estetic necesar aprecierii corecte a valențelor artistice existente în faptele de folclor. Integrarea aspectelor și a faptelor de etnografie și folclor semnificative spațiului cultural românesc în arealul cultural european. Dezvoltarea gândirii critice, a spiritului de colaborare; a capacității de analiză și sinteză.
Obiective specifice	La terminarea cursului/seminarelor, studenții trebuie să fie capabili: <ul style="list-style-type: none"> • O1 (CP7, CP14): să utilizeze corect conceptele specifice etnologiei și folclorului și să situeze adecvat fapte de folclor românesc în contexte locale/regionale și în context european; • O2 (CP12, CP14, CT1): să redacteze texte structurate logic, originale, cu respectarea principiilor de redactare specifice domeniului filologic și a eticii și integrității academice; • O3 (CP4, CP14): să recunoască și să demonstreze prezența elementelor specifice de folclor românesc; • O4 (CP7, CP12): să utilizeze adecvat informațiile de bază din domeniul etnologiei în interpretarea faptelor folclorice; • O5 (CT14, CT1): să colaboreze cu parteneri de dialog în identificarea unor răspunsuri adecvate pentru soluționarea problemelor specifice interpretării folclorului și a elementelor tradiționale;.

7. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Definirea conceptelor: etnografie, etnologie, folclor, cultură populară, rit/ritual, datină, obicei. Clasificarea faptelor de folclor.	2	Prelegerea Conversația	Metodele de predare sunt interactive și au la bază
2. Caracterele specifice creațiilor populare (oralitate, anonim, caracter tradițional, caracter colectiv, sincretism).	2	Prelegerea Explicația	descoperirea dirijată. Având puține cunoștințe din învățământul preuniversitar,
3. Proza populară. Basmul. Caracteristici, teme, motive, personaje, elemente simbolice în basmul fantastic (I).	2	Conversația, Explicația, Prelegerea, Problematizarea	studenții sunt îndrumați să descopere și să aprofundeze noile concepte.
4.-5. Basmul fantastic. Aplicație pe text: <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> , <i>Cele douăsprezece fete de împărat și palatul fermecat</i> (culese de Petre Ispirescu), <i>Mama zidită de vie</i> (din antologia <i>Basme valahe</i> de arthur și Albert Schott), <i>Solomonărița</i> , <i>Dichița Împărățița</i> (culese de Petru Rezuș), <i>Cerbul de aur</i> (culese de Dumitru Stăncescu)	3	Explicația, Problematizarea Prelegerea Conversația	Studenții primesc în variantă electronică suportul pentru fiecare curs, înainte de susținerea acestuia. Chestiunile

6. Snoava. Trăsături specifice, teme motive, personaje. Trixter-ul. Snoavele cu Păcală	2	Explicația, Conversația, Brainstorming	teoretice sunt permanent completate cu exemple.
7. Anecdotică populară contemporană	2	Explicația, Conversația, Brainstorming	
8. Cântecul epic mitologic: <i>Miorița</i> . Mitul mioritic. Motive literare, simboluri și valențe artistice	3	Explicația, Conversația, Brainstorming	
9. Balada <i>Meșterului Manole</i> . Mitul creației prin jertfă la popoarele europene. Motive, simboluri, valoare artistică.	3	Conversația, Problematizarea, Analiza textuală	Prezentare PPT a 3 variante ale baladei <i>Miorița</i> și ale baladei <i>Meșterul Manole</i> (V. Alecsandri, G. Dem. Teodorescu, C. Mateescu)
10. Legenda tradițională vs. legenda urbană. Modele narative, teme, motive, personaje, valoare artistică.	2	Explicația, Conversația, Problematizarea	
11. Locuirea tradițională. Satul, casa țărănească. Rituri de întemeiere. Semnificații mitico-simbolice.	2	Explicația, Problematizarea, Conversația, Bulgărele de zăpadă	Pentru tema nr. 11 (Locuirea tradițională), după o discuție de inițiere și învățare de noi cunoștințe, profesorul va organiza o întâlnire cu studenții la Muzeul satului bucovinean din Suceava (2 ore), cunoștințele dobândite fiind verificate și completate cu „realitatea” lumii tradiționale românești.
12-13. Obiceiurile calendaristice (I): Junii Brașovului, Drăgaica, Caloianul Paparuda, obiceiurile legate de sărbătorile de iă	3		
14. Obiceiurile calendaristice (II). Călușarii: valențele mitico-simbolice ale obiceiului (I).	2	Explicația, Problematizarea, Conversația, Bulgărele de zăpadă	
Bibliografie Brătulescu, Monica, <i>Colinda românească</i> , Editura Minerva, București, 1981. Bernea, Ernest, <i>Civilizația română sătească</i> , Editura Vreamea, București, 2006. Bernea, Ernest, <i>Sociologie și etnografie românească. Ordinea spirituală</i> , Editura Vreamea, București, 2009. Candrea, Ion-Aurel, <i>Lumea basmelor. Studii și culegeri de folclor românesc</i> , Ed. Paideia, București, 2001. Caracostea, D., <i>Poezia tradițională română</i> , vol. II, București, 1969. Caraman, Petru, <i>Colindatul la români, slavi și la alte popoare</i> , Editura Minerva, București, 1985. Caraman, Petru, <i>Descolindatul în orientul și sud-estul Europei</i> , Ed. Universității „Al.I. Cuza”, Iași, 1997. Călinescu, G., <i>Estetica basmului</i> , Editura pentru Literatură, București, 1965.			

Chiper, Niculina, *Reprezentări ale destinului în folclorul românesc*, Editura Saeculum I.O., București, 2006.

Cojocaru, Nicolae, *Istoria tradițiilor și obiceiurilor la români*, Editura Etnologică, București, 2008, 2010, 2012(vol.I-III)

Cordun, Val, *Timpul în răspăr. Încercare asupra anamnezei în basm*, Editura Saeculum I.O., București, 2005.

Costin, Claudia, *Folclor literar românesc*, Editura Universitas XXI, Iași, 2007.

Culianu, Ioan Petru, *Studii românești*, vol.II, *Soarele și Luna*, Editura Polirom, Iași, 2009.

Eliade, Mircea, *Meșterul Manole*, Editura Junimea, Iași, 1992.

Eretescu, Constantin, *Folclorul literar al românilor. O privire contemporană*, Editura Compania, București, 2004.

Evseev, Ivan, *Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale*, Editura Amarcord, Timișoara, 1999.

Fochi, Adrian, *Miorița*, Editura Minerva, București, 1980.

Ghinoiu, Ion, *Mică enciclopedie de tradiții românești*, Editura Agora, București, 2008.

Marian, Simion Florea, *Înmormântarea la români*, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1994.

Marian, Simion Florea, *Nașterea la români*, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1994.

Marian, Simion Florea, *Nunta la români*, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1994.

Oișteanu, Andrei, *Ordine și Haos: mit și magie în cultura tradițională românească*, Editura Polirom, Iași, 2004.

Pop, Mihai și Ruxăndoiu, Pavel, *Folclor literar românesc*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991.

Propp, V.I., *Morfologia basmului*, Editura Univers, București, 1978.

Propp, V.I., *Rădăcinile istorice ale basmului fantastic*, Editura Univers, București, 1973.

Taloș, Ion, *Meșterul Manole*, Editura Minerva, București, 1973.

Ursache, Petru, *Eseuri etnologice*, București, 1986.

Ursache, Petru, *Etnoestetica*, Institutul European, Iași, 1999

Văduva, Ofelia, *Pași spre sacru. Din etnologia alimentației românești*, Editura Etnologică, București, 2011

Bibliografie minimală

Costin, Claudia, *Folclor literar românesc*, Editura Universitas XXI, Iași, 2007.

Eretescu, Constantin, *Folclorul literar al românilor. O privire contemporană*, Editura Compania, București, 2004.

Ghinoiu, Ion, *Mică enciclopedie de tradiții românești*, Editura Agora, București, 2008.

Aplicații (Seminar/laborator/lucrări practice/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Obiceiuri asociate momentelor de trecere: nașterea	2	Problematizarea Conversația	Pentru temele 2, 3, 4, 7, 8, studenții sunt implicați în identificarea unor situații reale, care vor fi discutate în cadrul seminarelor, pe baza unor sarcini de lucru. Pe lângă sursele livrese, utilizate pentru pregătirea fiecărei teme, pentru referat, portofoliu, studenții vor culege informații, având ca model fișa informatorului
2. Obiceiuri asociate momentelor de trecere: ritul nupțial – în spațiul românesc și alte spații culturale (Italia, Spania, Ucraina, Grecia)	2	Lucrul în echipă Dezbateră Problematizarea Analiză textuală	
3. Obiceiuri asociate momentelor de trecere: ritul funerar – în spațiul românesc și alte spații culturale (Italia, Spania, Ucraina, Grecia)	2	Dezbateră Problematizarea Conversația	
4. Etnopsihologia poporului român – mitul mioritic.	2	Analiză pe text Problematizarea	
5. Etnopsihologia poporului român – mitul jertfei pentru creație.	2		
6. Ritualuri și credințe asociate sărbătorilor de iarnă.	2	Problematizarea Conversația Lucrul în echipă	

7. Legende de poporului român.	2	Dezbateri Problematizarea Analiză textuală	și fișa faptului folcloric (acestea aflându-se la sfârșitul cursului, în Anexe). Seminarul nr. 7 va începe cu vizionarea unui documentar realizat la muzeul din Vatra Moldoviței.
Bibliografie Caraman, Petru, <i>Literatură populară</i> , CAF, Iași, 1987. Eretescu, Constantin, <i>Folclorul literar al românilor. O privire contemporană</i> , Editura Compania, București, 2004. Marian, Simion Florea, <i>Sărbătorile la români</i> , Editura Fundației Culturale Române, București, 1994. Pamfile, Tudor, <i>Mitologie românească</i> , Editura All, 1997. Costin, Claudia, <i>Folclor literar românesc</i> , Editura Universitas XXI, Iași, 2007.			
Bibliografie minimală			
Costin, Claudia, <i>Folclor literar românesc</i> , Editura Universitas XXI, Iași, 2007. Eretescu, Constantin, <i>Folclorul literar al românilor. O privire contemporană</i> , Editura Compania, București, 2004.			

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> • Conținutul disciplinei este în acord cu discipline similare care se predau la universitățile prestigioase din spațiul românesc. • Prin tematicile pe care le dezvoltă la orele de curs și de seminar, disciplina Etnologie și folclor pregătește tineri cunoscători ai faptelor de etnografie și de folclor literar din spațiul românesc, dar și din cel european, capabili să desfășoare activitate de cercetare pe teren și să ordoneze materialul cules, astfel încât la finalizarea studiilor să poată fi angajați la muzee etnografice, centre culturale sau instituții de profil. De asemenea, prin competențele dobândite, absolvenții vor putea participa cu succes la concursuri pe posturi de cercetare, pentru admiterea la doctorat sau pe posturi din învățământul universitar.

9. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	- însușirea principalelor noțiuni de etnografie și folclor (cultură populară, trăsături specifice ale basmului, snoavei, legendei, ritualuri specifice ale obiceiurilor calendaristice: Călușarii și Junii Brașovului); (CP2, CP4, CT2) - capacitatea de sinteză și de analiză (CP1, CP6, CT3); - capacitatea de a utiliza un limbaj de specialitate (de ex., informator, performer, popular, popolar, anonim, sincrētism); (CP1, CP6)	Examen oral (examinarea se va desfășura pe grupe de câte 4 – 5 studenți care vor prezenta o temă propusă de examinatori, din materia de la curs sau de la seminar)	50%
Seminar		Observația sistematică a prezentărilor, intervențiilor, participării la dezbateri;	50%

	<ul style="list-style-type: none"> - cunoștințe certe și profund argumentate (CP4); - exemple analizate, comentate (exemplu de obiceiuri calendaristice, comentariul unui basm, comentarea motivelor și a simbolurilor din baladele <i>Miorița</i> și <i>Meșterul Manole</i>); (CP6) - mod personal de abordare și interpretare a faptelor de folclor (CP4, CP6); 	<p>Evaluarea pe parcurs: Referat individual (acesta va avea ca temă comentariul unui basm dintr-un corpus de 5 texte stabilite și prezentate la început de semestru de către titularul activităților de seminar sau al secvențelor ritualice din cadrul unui obicei familial sau al unui obicei calendaristic specific Bucovinei sau zonei din care provine studentul.)</p>	
--	--	---	--

9.1. Standard minim de performanță evaluare la curs
 Înțelegerea fenomenelor folclorice și a operelor literare populare studiate;
 Contextualizarea minimală a fenomenelor folclorice studiate;
 Corectitudinea exprimării în limba română.

9.2. Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă
 Înțelegerea faptelor de folclor și a textelor literare populare studiate;
 Contextualizarea minimală a faptelor folclorice studiate;
 Corectitudinea exprimării în limba română.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
24.09.2024		

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
25.09.2024	

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
26.09.2024	

Data aprobării în Consiliul facultății	Semnătura decanului
27.09.2024	